

Anna Maria Lenngren

Poeten Anna Maria Lenngren föddes i Uppsala 1754. Hon hette från början Malmstedt. Uppväxten var fattig men hon var ett begåvat barn som fick en grundlig utbildning. Hon lärde sig bland annat latin av sin far. Hon började tidigt att skriva dikter och översätta pjäser.

"Thekonseljen" publicerades i Göteborgstidningen Hvar nytt 1775. Då var Anna Maria Lenngren 21 år. Hon kritiserar där jämndrägen och gamla damer som anser att kvinnors uppgift är att steka, koka och skvallra:

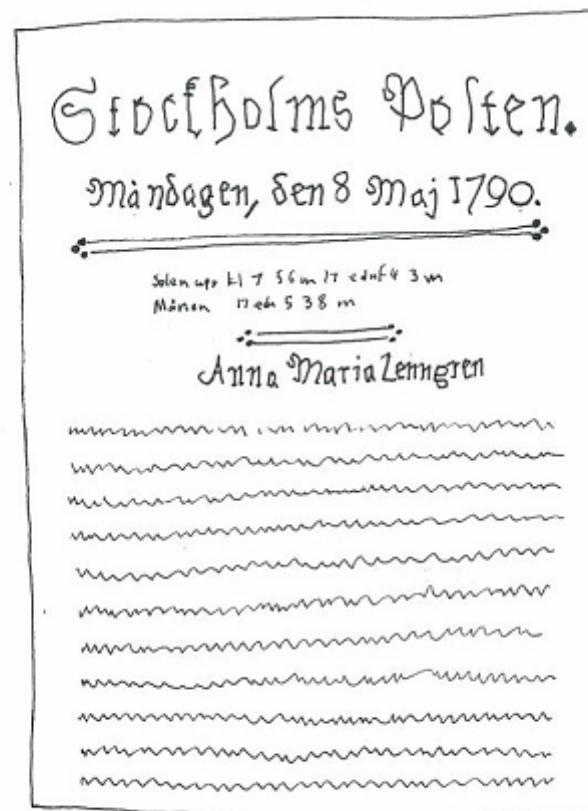

År 1780 gifte hon sig med tidningsredaktören Karl Peter Lenngren och flyttade till Stockholm. De första åren ägnade hon sig åt att vara hemmafru och värdinna åt deras vänner, bland annat diktaren Johan Henrik Kellgren.

Varning för historiska kakfel i bilden. Prinsessärta har till exempel bara funnits sedan 1930.

Anna Maria Lenngren skrev under dessa år dikter som publicerades i Stockholmsposten anonymt. Hennes man och Johan Henrik Kellgren var redaktörer för tidningen. Några av dikterna hon skrev heter "Källan", "Biografi", "Pojkarna", "Den glada festen" och "Slottet och kajan". Folk hade ingen aning om vem det var som författat dem, och spekulerade om det var Johan Henrik Kellgren eller möjligtvis Carl Gustaf af Leopold. Sanningen kom senare ut och då hyllades hon.

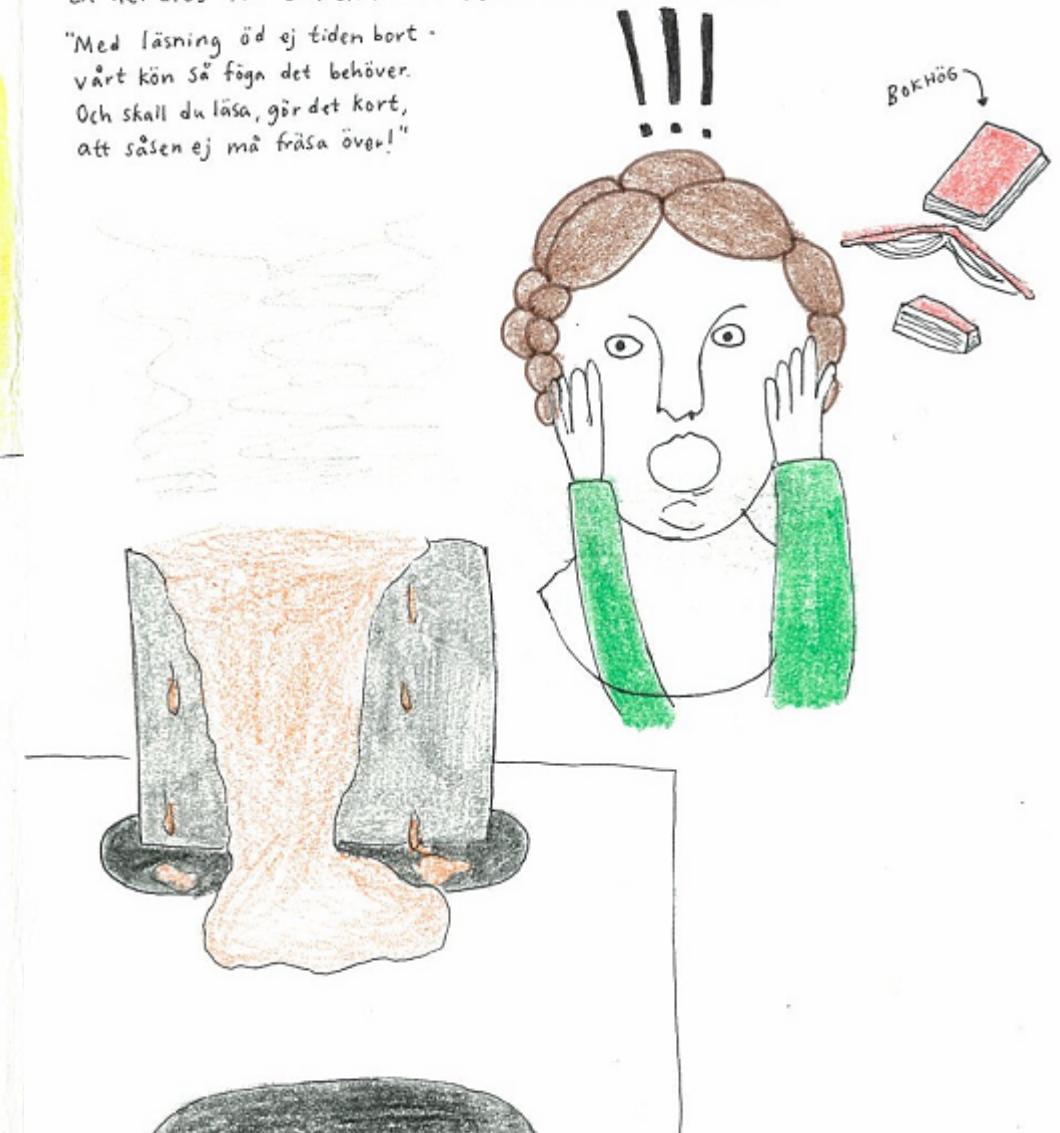

Anna Maria Lenngren skrev satiriska dikter. Hon gav sig på adeln och de som smörade för den. "Grevinnans besök" handlar om just detta. En prästfamilj förbereder en fest för grevinnan. De städar och fixar och bjuter på överdådig mat. De bugar och niger och trugar för den ädlagästen.

En av hennes mest kända dikter heter "Några ord till min kärä dotter, ifall jag hade någon". Det är en lång dikt där hon radar upp en hel drös råd till en flicka. Dessa rader citeras ofta:

"Med läsning öd ej tiden bort -
vårt kön så föga det behöver.
Och shall du läsa, gör det kort,
att såsen ej må fråsa över!"

Ett annat stycke i dikten går så här:

"När sig en kvinna nitisk ter
att staters styrktsätt rannsaka,
Gud vet, så tycks mig att jag ser
ett skäggbrodd skugga hennes haka."

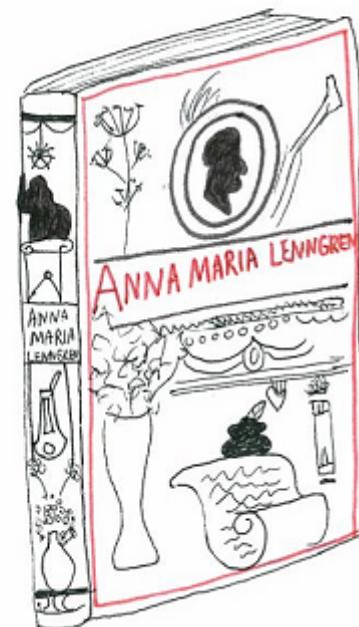
Dikten har blivit tolkad på olika sätt. En del tror att dessa råd var allvarligt menade. Andra att den är skriven med vass penna. En annan tolkning är att den är en blandning av sats och verkliga råd. Anna Maria Lenngren vill antagligen sitt barn väl och dikten kanske var ett sätt att varna sin dotter för att råka ut för samma svårigheter som hon själv haft på grund av att hon skrev och läste så mycket.

På ett häftligt vis blev hon kallad blästrumpa i sin ungdom, den tidens ord för feminist. Därför försökte hon att inte visa hur bildad hon var när hon pratade med främmande kvinnor. På den tiden skulle inte kvinnor utbilda sig. Samtidigt är dikten mycket ironisk. En känga ges åt alla som tycker att kvinnor bara ska stå vid spisen och lagamat.

Anna Maria Lenngren fick aldrig barn själv, men var mycket barnkär. Hon drabbades av sörger i livet. Hennes fosterdotter blev sinnessjuk, fadern drunknade och själv led hon av bröstcancer. Efter hennes död vid 62 års ålder gav hennes man uthennes dikterår 1819. Boken heter "Samlade skaldeförsök". Blygsam titel va?

KÄLLOR

hem.passagen.se/minata/aml_hist.html

historiesajten.se/visainfo.asp?id=63

runeberg.org/nfbp/0101.html

runeberg.org/nfbp/0102.html

runeberg.org/nfbp/0103.html